

Kuukiri

Nr. 6 (181) Juuni 2009

Kalmetu Põhikooli 47. lend

Marina Buralkova, Dolores Freiberg, Rauno Hollo, Priidu Joosing, Annika Jõe-
maa, Priit Kaasik, Laura Kalam, Arvi Karu, Risto Kivisild, Andre Kõiv, Elen Leemet, Berle Mees, Diana Mogiš, Rauno Pettai, Tanel Rebane, Heidi Reial, Allan Ristov, Sander Roosimaa, Mari-Liis Saar, Anita Sims, Liisa Soovere ja Sirly Valgiste; klassijuhataja on Allar Jakobson.

Lõpuaktus toimub
20. juunil kell 14.

• Vallavanema veerg •

Käes on aeg, mil päevaalgust jagub pikaks ajaks, loodus õitseb ja loob ning meil kõigil on kiire, sest palju on korraldada ja teha. Maikuus juhtus siis seekord nii, et mind tuleb välja arvata poissmeeste nimekirjast.

Juunikuul on koolides eksamite aeg. Noorte teadmisi vaatavad üle eksamikomisjonid ja paljuski määravad nende pandud hinded tulevikku. Õige varsti on selge, kes kuhu edasi õppima läheb ja millise elukutse ta valib. Kalmetu koolis teeb sellel suvel lõpueksameid 22 õpilast. Soovin, et neil õnnestuks kõik eksamid edukalt sooritada ja sisseastumine uutesse koolidesse läheks korda.

Kalmetu kooli juurdeehituse ja renoveerimise maksumus selgub 11. juunil, mil avatakse riigihanke hinnapakumised. Dokumentid hinnapakumise koostamiseks on välja võtnud 15 firmat. Kalmetu ehitustööde maksumusest sõltub paljuski Viiratsi lasteaia juurdeehituse tulevik, sest kui ehitus odavneb, jääb KOIT-kava raha ka lasteaiale.

Laulupeotuli saabub meie maakonda Jõesuusse 16. juunil kell 19, kell 17 algab samas käsitöö- ja kalalaat. Esinevad ka laulukoorid, tantsurühmad ja puhkpil-

liorkester. Tuli saabub 19. juunil kell 19 Valma Järveveere Puhkekeskuse ja 20. juunil kell 19 Tānassilma rahvamaja juurde. Mõlemas kohas peetakse sel õhtul ka piirkonna jaanituli. Valmas etendavad vallavanemad kell 20 heategevuslikel eesmärkidel näidendit "Naisvallavanem". Kogutud raha annetatakse puuetega lastele kõnniroboti soetamiseks. Näidendit võib näha ka 17. juunil kell 19 «Ugala» teatri väikses saalis, pileteid saab enne etendust kohapeal.

25. ja 26. juulil korraldab Võrtsjärve Sihtasutus X Võrtsjärve jalgrattamatka. Kummalgi päeval sõidetakse 70 kilomeetri ringis ja kahe päeva jooksul tehakse Võrtsjärvele ring peale. Starditakse kell 10 Võrtsjärve külastuskeskusest Jõesuus. Täiendavat infot saab Võrtsjärve Sihtasutuse kodulehelt ja Jaanika Kaljuveelt tel. 529 8561.

27. juunil toimuvad Rannus XXXVIII Võrtsjärve suvemängud. Esimestest mängudest on möödas juba 40 aastat ja mängude traditsioon kestab edasi. Samal päeval kell 22 saab alguse uus üritus Tustis järvemuusika ja ilutulestikuga.

Puhkuste aeg on tulekul. Enamik vallavalitsuse töötajaid juulikuus puhkab.

Sel ajal ei lähe puhkusele nõunikud Mati Tamberg ja Piia Kivisild, teede- ja heakorraspetsialist Tõnu Naar ja registripidaja Ljubov Auksman. Juulikuul viimasel nädalal pole ametis ühtki sotsiaaltöötajat. Mina lähen puhkusele juulikuul teisel poolel. Kindlasti toimuvad ka suvel vallavalitsuse istungid, kuigi mitte just igal teisipäeval.

Enamik töötajatest saab puhunud 10. augusti paiku. Kokkuvõttes saan öelda, et kindlasti kordaajamist vajavad asjad lahendatakse.

Viimasel ajal on tekkinud probleeme vallalt toetuste taotlemisega. Inimesed kulutavad ja seejärel esitavad toetuse saamise taotluse, kuid siis selgub, et vald ei maksa toetust, sest kehtivad eeskirjad ei võimalda seda teha. Palun enne suuremate kulutuste tegemist, näiteks küttepuude soetamine, kooskõlastada vallavalitsuses võimalik toetuste saamine.

Mõnusat suveaega kõigile!

Väino Luik,
vallavanem

*

Teade

Vallavalitsus maksab kuni 31. augustini põhikooli, gümnaasiumi ja kutsekooli lõpetajatele toetust avalduse ja lõputunnistuse koopia esitamisel.

VOLIKOGUS 28. mail

2008. aasta majandusaruanne

"2008. aasta oli valla rahakoti ja tegevuste jaoks hea aasta," ütles vallavanem Väino Luik ja teatas, et edaspidi tuleb tunduvalt väiksema rahaga hakkama saada.

Põhivarade maksumus suurenes 4 miljoni krooni võrra (Vana-Võidu trasside juurdetulek). Tulumaks planeeriti 13 protsenti väiksem, kui 2008. aasta tegelik laekumine oli. See on ettevaatlikult planeeritud, aga vallavanema sõnul pole ime, kui ka seda ei suudeta täita.

Maamaks ei tõuse. Eelarve vaba jääk aasta lõpuks oli 6, 279 miljonit krooni.

Revisjonikomisjon ebatäpsusi ja vigu ei leidnud ning tegi volikogule ettepaneku majandusaruanne kinnitada.

Tusti mõisa abihooned tulevik

Möödunud volikogus jäi otsustamine pooleli, sest härra Koger protestis: vaja üle vaadata. Pärast mõlema osapoole nägemusega tutvumist, arutamist vallavalitsuses, komisjonides ja eestseisuses leiti, et hooned tuleb anda Tusti Külaseltsile. Maaelu- ja eelarvekomisjonil oli sama arvamus. Eelmise volikogu istungi järel olid kolm ametkonda soovitanud selle Tusti Külaseltsile anda. Selts soovib seda taastada projektirahaga, et küla saaks endale kooskäämiskoha.

Volikogu otsustas anda vaidlusaluse objekti Tusti Külaseltsile seitsmeks aastaks tasuta kasutamiseks.

Ranitsatoetus vaid oma valla koolide lastele

Seni maksti ranitsatoetust kõigile esimesse klassi astujatele, kuid aina rohkem pannakse lapsi õppima linnakooli. Arutelude tulemusena tehakse muudatus toetuste maksimisele: need lapsed, kes lähevad ilma mõjuva põhjuseta teise omavalitsuse kooli esimesse klassi, jäävad ranitsatoetusest ilma (praegune määr 2000 krooni).

Vallale kuuluvad vabad hooned

Vallavanem andis ülevaate kasutult seisvatest pindadest.

Perearstikeskus seisab täiesti kasutamata ja vallale kasu ei too, vesi ja küte on kinni keeratud. Vallavalitsus leiab,

et praeguses majandusolukorras pole õige seda hoonet müüa, elamuks ta aga ei sobi. Kõrval asuv maja saab sotsiaalkorteritele, ülemisel korrusel on 11 tuba ja alla lisandub veel 7—9 tuba, mis kõik leiavad kasutamist. Praegu on järjekorras mitu avaldust.

Et vald lastekodu hoonet ei saa, on plaan anda päevakeskuses olevad ruumid sotsiaal-maja elanikele (saun ja kooskäämised ruumid).

Viiratsi rahvamaja jääb sealne töökas seltskond edasi toimetama, tagapool tekitab aga lasteaiaga 4. rühm. Välja on kuulutatud riigihange KOIT-kavasse Viiratsi lasteaiaga juurdeehituse saamiseks.

Kui Kalmetu kooli ehitus läheb odavamaks (planeeritud oli 21 miljonit), saaks ehitada Viiratsi lasteaiaga juurde ja rühma saaks rahvamajast välja viia. Sel juhul lisanduksid kahe rühma ruumid ja lasteaiajärjekord Viiratsis kaoks. (Kalmetu Põhikooli on ka planeeritud lasteaiarühm 21 kohaga, kus ka kaugeimate piirkondade lapsed saaksid käia.)

Viiratsi endise kaupluse ruumide kohta oli põhimõtteline plaan tehtud, kuid riik võttis vastu otsuse, et laenu ei võta. Rahvamaja juhatajaga on olnud juttu, et need korrastatakse sūgiseks sanitaarselt ja antakse noorte kasutada. Rajatakse ka noortekeskus.

Vallavalitsus ootab häid ja arukaid ettepanekuid nimetatud pindade kasutamiseks või rentimiseks heal otstarbel. Vana katlamaja välise räämasoleku parandamiseks tehakse ehk minimaalsed kulutused. Masinate hoidmiseks oleks odavam ehitada viihall ja olemasolevad hooned lammutada.

Kasutusvaldusse antav maa

2008. aasta juunis kinnitati vaba põllumajandusmaade valdajate nimekiri. Vasara külas kandideeris ühele maatükile kaks inimest, kes tänaseks on kokkuleppe sõlminud. Mait Siirus on loobunud, maa (11,1 ha) läks Elli Viidebaumile.

Lühidalt olulisest

Määrati volikogu ja vallavalitsuse liikmete töötasud: volikogu esimehe töötasu on 8100 krooni, mis korrutatakse läbi koefitsiendiga (volikogu otsus

29. 01. 2009 nr. 5) ja vallavalitsuse liikmetele (välja arvatud põhikohaga vallavalitsuse töötajad) maksta tasu osaletud istungi eest 300 krooni.

Täiendati raske või sügava puudega lapse riigi poolt rahastatava lapsehoiuteenuse korda. Jäätmehoolduseeskirja kolmas lugemine on juunikuus.

Keskkonnateenistus kontrollis Tänasilmas heitvete voolamist ja leidis, et heitvete õiges suunas juhtimiseks läbi biotiikide on vaja 50 700 krooni. See summa võetakse reservfondist.

Vallavalitsuse info

11. juunil avatakse Kalmetu kooli riigihanke ümbrikud, kohe järgneb laenu riigihange.

Valdade liitumisest: Kolga-Jaani vald ei hakka läbirääkimisi pidama, ülejäänud, kellele Saarepeedi tegi ettepaneku, hakkavad toimetama.

"Teeme ära 1" mõttelalgutel osales Viiratsis paarkümmend inimest.

Endise Tünni kõrtsi likvideerimine: omanikule on saadetud kiri ja alustatakse vääriteomenetlust, kui seda ei likvideerita. Omanik lubas kaotada.

Kutsekeskkooli uue õpilaskodu riigihange on välja kuulutatud, vanad hooned ehitatakse ümber ja asula tehakse korda.

Kõrgepõllu tee munitsipaliseeritakse (Vana-Võidu külje all see uus arendus).

Päikesemaa müük (aastaid tagasi ostjaid ei leidunud): et riik ei luba laenu võtta, oleks see ainuõige raha vajalikeks investeeringuteks.

Õpilaste toidupäeva maksumuseks Viiratsi koolis kehtestati 30 krooni, varem oli 28.

Laulupeotuli on 19. juunil kell 19 Valmas ja 20. juunil Tänasilmal rahvamajas. See on harukordne sündmus, vald soovibab kõigil osaleda.

Haridustöötajate liit kiidab Viiratsi valda, et õpetajate palgad on kõrgemad kui riik on kehtestanud (selliseid omavalitsusi on Eestis viis).

Uuritakse Pata karjääri ja taotletakse kaevandamislubasid.

Revisjonikomisjon vaatas «Avatud Viiratsi» fraktsiooni palvel läbi komisjonide raha kasutamise ja leidis, et seda on kasutatud sühipäraselt, eraldatud limiiti pole ületatud.

Maret Lina

Viiratsi Vallavalitsuse töötajad õnnitlevad TERJET ja VÄINOT abiellumise puhul.

ÜKSIK LUIK

Elas kord luik, kes oli väga üksik. Ta otsustas, et röövib endale mõne sõbra.

"Huvitav, kust leian mõne looma, keda endale sõbraks röövida?" Ta küsis vihmaussi käest: "Kas sa tahad minu sõbraks saada?" — "Mitte mingil juhul! Sa pistad mind kohe nahka!" Kui lind oli küsinud kõikide loomade käest, mõtles ta: "Ma parem ei röövi. Küsin parem luikede käest."

Luikede seast leidis ta kümneid sõpru ja ta oli väga õnnelik.

Evelin Jõemaa,

Kalmetu Põhikooli 2. klassi õpilane

Sõnumeid

Jaanipäevaüritused

20. juunil kell 19 on Tănassilma rahvamaja juures laulupeotule vastuvõtmine. Kontserdi annavad Viiratsi ja Tănassilma rahvamaja taidlejad. Jätub jaanipidu ansambli "Orkester" saatel. Lõbusad mängud nii lastele kui täiskasvanutele. Kohapeal on puhvet.

*

Laupäeval, 20. juunil kell 19 toimub Uusna külamaja juures jaanipidu. Jätub puu istutamise traditsioon. Heisatakse Uusna küla lipp. On mängud ja võistlused kõikidele vanuseastmetele. Esinevad *line*-tantsijad. Tantsuks mängivad «Seelikukütid». Kohapeal on ka puhvet.

*

Viiratsi jaanituli on 22. juunil kell 20. Esinevad Viiratsi rahvamaja laulutüdrukud. Kell 21 süüdatakse tiigi ääres jaanituli. Tantsuks mängib ansambel «Reliikvia» Tartust ja nalja viskab Raimo Aas.

*

22. juunil kell 21 on Sillaotsa mängväljakul jaaniõhtu. Tantsumuusikat teevad Ervin Lillepea ja Siiri Känd. Kohal on kauplus ratastel.

Tusti Külaselts kutsub!

Tulge Tusti järve õhtumuusika kontserdile!

Kontsert toimub 27. juunil kell 22 Tusti paisjärve ääres. Esinevad Viljandi "Koidu" Seltsi segakoor, Kalmetu kooli vilistlaskoor ja Kalmetu kooli laululapsed. Kontsert on tasuta.

Kalle Riitmuru

Mälumänguhooaeg lõppes

2008/2009. aasta hooaja mälumänguturniir koosnes kaheksast mängust. Starditi oktoobris ja lõpule jõuti mais,

iga kuu oli üks mäng. Osa võttis 13 võistkonda.

Kuues hooaeg lõppes 21. mail. Et kuus aastat on seda traditsiooni järgitud, võib siinkohal teha järelduse, et meie valla inimestele meeldib mälumäng. Kui vahel ei tea mõne küsimuse vastust, siis nii mõnigi kord on saadud teada mõni huvitav fakt või naljakas seik. Küsimused on ka väga erinevatest valdkondadest, näiteks sport, muusika, geograafia, kirjandus jne.

Hea on, et osalejaid on igast vanusest.

Viimase, kaheksanda mängu võitis 97 punktiga võistkond "Vabajalg" (Mari Lauer, Rannar Raba, Laido Valdvee ja Krista Valdvee). Teine koht 91 punktiga läks võistkonnale "Mõnusad" (Kalli Hendrikson, Kalmer Saar, Jaan-Juhan Oidermaa ja Kai Oidermaa). Kolmas koht (86 punkti) läks võistkonnale "Halle" (Väino Luik, Linda Subert, Maret Lina ja Krista Pääsik).

Pärast punktide kokkulugemist ja väikest segadust arvutis pärjati ka mängu üldvõitjad. Esimese koha pälvivis 183,5 punktiga võistkond "Vabajalg" (Mari Lauer, Rannar Raba, Laido Valdvee ja Krista Valdvee). Teise koha saavutas 173,5 punktiga "Rüblik" (Mari Karilaid, Sigrid Kigaste, Piret Viidebaum ja Einar Tuuksam). Kolmas koht kuulus 162 punktiga võistkonnale "Mõnusad" (Kalli Hendrikson, Heli Pärn, Jaan-Juhan Oidermaa ja Kai Oidermaa).

Marko Vilu

Võrtsjärve suvemängud

Nii nagu nelikümmend aastat tagasi, on ka seekord, 27. juunil, seitse Võrtsjärvega piirnevat valda koos Rannu vallas. Traditsiooniliselt toimuvad spordivõistlused, pakutakse taidluskaava ja on õhtune rahvapidu.

Juubelihõngulisel sündmusel soovitakse meenutada vanu aegu. Selleks oodatakse igalt vallalt väljapanekut "Võrtsjärve mängud 40".

Siinkohal ongi vallarahvale palve: kui teil kodus on Võrtsjärve mängude algaastate kohta materjali (medalid,

diplomid, meened, võistlussärgid, dressid, mütsid ja fotod), siis oleksime tänulikud, kui saaksite neid laenata väljapaneku tarvis. Kõik toodud materjalid saab pärast mängu tagasi.

Taidluse poolel on uuendusena valdade ühiskontsert: iga vald paneb välja kuni kaks kollektiivi.

Spordiprogrammi kuuluvad kalapüük, laste ja täiskasvanute pendelteatejooks, kergejõustik, naiste paarisvõrkpall, meeste võrkpall ja tänava-korvpall, sangpommi rebimine, valla juhtide mitmevõistlus, tüdrukute rahvastepall, poiste minijalgpall, petank ja mälumäng. Võistkonna moodustamisel palume appi kergejõustiklasi ja sangpommi rebijaid.

Võistluste juhend on valla koduleheküljel.

Kutsume kogu valla rahvast meie omadele kaasa elama ja õhtul lustima ansambli "Kuldne Trio" saatel.

Anne Freimuth

Vallarahvas liikus terve nädala

Meie vald võttis osa maakondlikust tervise liikumise nädalast. Kontrollpunktid olid Viiratsis, Vana-Võidus, Uusnas, Kalmetul ja Valmas ning matkarajad olid avatud kõigile soovijale. Aktiivsed olid lasteaiad, kes korraldasid liikumispäeva, mille üheks osaks oli ka matkamine. Jõukohase tempoga läbitud matkarada andis kõigile võimaluse liikumisest rõõmu tunda.

Suve lõpupoole on plaanis pere tervisespordi päev, kus täidame uuesti kaardid ja kõigi osalejate vahel loositakse välja palju auhindu.

Tervise liikumise esimese poole osavõtjaid oli meie vallas kokku 392, sealhulgas Viiratsis 136, Uusnas 54, Valmas 37, Vana-Võidus ja Kalmetul 61 matkajat.

Loodan, et järgmisel aastal on huvi ühise liikumise vastu suurem. Kõige tähtsam on väärtustada oma tervist ja püüda aasta ringi liikuda.

Anne Freimuth

● "Vabajalg" (vasakul) ja "Mõnusad" MARKO VILU fotod

Hariduskonverents Hiose saarel

Meie kooli Comeniuse projekti “Vesi on meie sõpruse allikas” kolmeaastane tsükkel kuue partnerriigi osalusel jõudis eelmisel sügisel lõpule.

Kolme aasta jooksul oli palju ettevõtmisi ja vastastikuseid külaskäike, kus tutvuti vastuvõtva kooli ja riigiga, tehti kokkuvõtteid sellest, kuidas projekt on kulgenud, ja peeti plaane, mismoodi edasi toimida. Saime kõigi partneritega väga hästi läbi: meil oli suurepärase üksteisemõistmine ja koostöö. Kõigi partnerkoolide lapsed said tohutult teadmisi teiste riikide elust, põnevaid kogemusi mitmesugustest katsetest ja ettevõtmistest, arenesid laste maailmapilt ja eneseteadvus ning täienes inglise keele oskus.

Kuna koostöö oli sujunud hiilgavalt ja projekti eelmine etapp õnnestunud, otsustati üheskoos minna uude taotlusvooru ja jätkata projekti peaaegu täises koosseisus.

Uus etapp peaks algama järgmisel õppeaastal. Et partnerid ei soovinud kokkusaamistes aastast vaheaega, siis tegi Kreeka Hiose kooli projekti koordinaator ettepaneku korraldada sel kevadel väljaspool Comeniuse projekti kohtumine tema kodusaarel haridusteemalise konverentsina, kus osalejad tutvustaksid kokkuvõtlikult oma riigi haridussüsteemi. Ühtlasi pakkus ta võimaluse rahastada partnerite Hiosel viibimist sponsorite ja saare omavalitsuse toel, ainult kohalesõit jäi kõigi osapoolte mureks.

Nii saigi võimalikuks meie kooli Comeniuse projekti koordinaatori Annika Londi, projekti infotehnoloogi Ilvar Oja ja kooli direktori Andres Savi sõit päikeselisele Kreeka saarele, kus aprilli algul õitsesid lilled ja ilm oli meie suvega võrreldavalt soe.

Inglis- ja kreekakeelne hariduskonverents toimus 10. aprillil ja oli väga huvitav kogemus. Tutvusime Soome, Belgia, Ungari, Hispaania ja Kreeka haridussüsteemiga ning oli meeldiv võimalus tutvustada Eesti hariduse põhimõtteid ja koolisüsteemi. Inglisekeelse Eesti haridussüsteemi tutvustava ettekande tegi Andres Savi.

Konverentsil viibisid mitme Hiose saare kooli pedagoogid ja saare haridusjuhid, kokku umbes 70–80 inimest, ka saare piiskop pidas konverentsi külaskäike vääriliseks. Tore oli see, et kuulajate ja hiljem küsimuste esitajate hulgas oli palju lapsevanemaid. Konverentsi tervitasid Hiose linna- ja maavalitsuse esindajad, piiskop, sponsorite esindajad ja muidugi meie vastuvõtja Markos Skoufalos.

Kõik arvasid, et konverents oli suurepärase idee, väga hästi ette valmistatud ja õnnestus täielikult.

See konverents ja kohtumine on näide osalejate entusiasmist ja innukusest, mis on sündinud Comeniuse projekti käigus saadud kogemustest.

● Annika Lond koos Hiose lastega

Meil oli võimalus tutvuda saare vaatamisväärsuste ja iidse kultuuriga.

Hiose saare eriline uhkus on mastihhapõõsas, mis kasvab ainult Hiosel ja mille jaoks on äärmiselt tervislik ning mida nad panevad kõikvõimalike toodete sisse. Vaiku näritakse ka naturaalsel kujul, see hoiab tervise ja eriti hambad korras.

Mastihhapõõsa kasvatamine on saare iidne traditsioon, kuid suure töömahu pärast on selle kasvatajad ühinenud kauplusteketti “Mastihashop”. Ainult mastihhast tänapäeval ära ei ela, kuid koos teiste põllukultuuridega on see arvestatav tululiik. Ka paljud õpetajad ja riigiteenijad saavad selle põõsa kasvatamisest olulist lisauulu. Ühelt põõsalt saab aastas 300–800 grammi vaiku, mille kilo maksab umbes 80 eurot.

Kreeklaste meeldib õhtuti koos pere, sõprade ja sugulastega väljas süüa. Toidukohad olid enamasti täis suuri seltskondi, kes nautisid üksteise seltskonda ja toitu. Söömaeg koosneb tavaliselt 10–15 eri roast, mis tuuakse lauda väikeste portsjonitena. Kõikide toitade kõrval on taldrikul poolik sidrun, mida igaüks oma maitse järgi toidule pigistab. Meil tundud nn. kreeka salat on peaaegu kõikide toidukordade kohustuslik osa, kusjuures palju lihtsalt valmistatud.

Taldrikule kuhjatakse kurgiviile, imelisi suus sulavaid tomatilõike, salatilehti, oliive ja sibularõngaid ning kõige selle peal viil või kaks feta juustu natukese oreganoga ja õhtralt oliiviõli, kõrval muidugi poolik sidrun. Õhtusööki saadab muusika ja kulminatsiooniks kujuneb tants. Algul tantsivad mehed ja naised vaatavad lauast või tantsuplatsi servalt meeste uhket liikumist plaksutades. Hiljem tantsivad naised omavahel ja koos meestega.

Sealne mere värv on tõesti nagu postkaartidel. Põhjamaa inimesele tundub türkiissinine meri koos valge rannariba ja säravat päikesega kui muinasjutt. Sellist ilma ja vaadet saab seal nautida

● Kõnetoolis on Andres Savi.

● Esinevad Hiose lapsed.

enamikel päevadel aastas. Ahmisime seal iga hetke.

Praegu me enam ei imestagi, et meil külas viibides nautisid hioslased meie halli, sombust ja vihmasest ilma täiel rinnal. Neil võib juhtuda, et vihma ei saja mitu kuud järjest ja päike aina kõrvetab.

Andres Savi
ILVAR OJA fotod

VIIRATSI ALGKOOL EDENDAB TERVIST

Kõik teavad, et terves kehas on terve vaim. Teatakse ka vastupidi: teadlik inimene, olgu siis suur või väike, oskab hoida oma hinge, keha ja vaimu tasakaalus — õigesti toituda, palju liikuda ja positiivselt suhtuda ümbritsevasse, leida aega puhkamiseks ja huvidega tegelemiseks.

Eluõõm kui tervise ja edukuse allikas ning kuidas seda leida ja hoida — see ongi meie koolis oluline. Oleme püüdnud laste ja ka endi tervist hoida, olles 2002. aastast alates tervist edendavate koolide ridades.

Igapäevatoos on oluline, et töökeskkond oleks meeldiv, et me ei väsitaks üksteist müra ja käraga. Meie lastel on haruldane võimalus juba paari sammu kaugusel sattuda rohelusse ja kasutada liikumistundides nii järvekaldal terviseraida kui ka teistes tundides õppida looduses. Kogu õppeaasta vältel oleme andnud kolmandale klassile võimaluse saada liikuskasvatuse tunde, mis lõpevad eksami-ga kooli õuel, et saada jalgrattaload.

Tegevus koolilaste tervise kaitsmisel, hingehariduse ja füüsilise tervise edendamisel on olnud väga mitmekülgne, kusjuures oleme tegutsenud nii kooli kui maakonna piires. Tänu meie kahele kehalise kasvatuse õpetajale saavad õpilased osaleda ka maakondlikel või valla võistlustel ja üritustel.

Õpetaja Mai Naarits viis õpilased septembris maakonna esivõistlustele krossijooksus, veebruaris tervist edendavate koolide orienteerumispäevale ning mais 4.—6. klasside orienteerumispäevale Viljandi lossimägedes ja maakonna koolide 4.—5. klasside meistrivõistlustele kergejõustikus.

Õpetaja Jana Lossmanni eestvedamisel käisid õpilased sügisel kõnnipäeval ja talvisel uisupäeval ning ta juhendas ka nii talvel kui suvel Võrtsjärve mängude võistkonda.

90 protsenti õpilastest käib huvikoo-

lides ja -ringides. Ei saa kurta, et maalt ei jõuta oma huvialadega sügavuti tegelema, oleks vaid tahtmist ning kooli ja kodu tugi.

Lisan terve õppeaasta tegevuskava, kusjuures kõik planeeritu ka teostus. Saame tihedast sõelast läbinuna ka loa osaleda suurel laulu- ja tantsupeol nii tantsurühmade kui mudilaskooriga.

September: kõnnipäev terviserajal ja spordipäev (kehalise kasvatuse õpetaja) ning personali tervisliku eluviisi koolitus (direktor); oktoober: nunnunäitus, sügise sünnipäev (klassijuhatajad), õpilaste meeskonnatöö koolitus, loomakaitseloeng koduloomade varjupaigalt, 5. ja 6. klassi õuesõppepäev (Täaksi), 1. ja 2. klassi õuesõppepäev (Lilli), lastevanemate küsitlus tervislikust tootumisest ja neile loeng (direktor); november: 3. klassi õpilaste liikluskoolitus (klassijuhataja), kooli territooriumi ohukohtade kaardistamine (huvijuht) ja õpilasreeglite analüüs (ÕOV); detsember: Pärnu teatri ühiskülastus (klassijuhatajad), 3. ja 4. klassi õuesõppepäev (Olustveres) ning jõululaat; jaanuar: spordipäev (kehalise kasvatuse õpetaja) ja taaskasvatuse *moeshow* (ÕOV); veebruar: vastlapäev ja uisupäev (kehalise kasvatuse õpetaja), TEK-i spordipäev (VILTEK) ja sõbrapäev (ÕOV); märts: veekeskuse külastus (klassijuhatajad), sõltuvusainete ennetuskoolitus 4. klassis (huvijuht) ja küsitlus koolikiusamisest (direktor); aprill: südamenädal (huvijuht) ja õuesõppepäev (klassijuhatajad); mai: spordipäev ja orienteerumispäev (kehalise kasvatuse õpetaja), seikluspargi külastus (klassijuhatajad), liikluseksam jalgrattalubade taotlejatele ja vigurvändade võistlus (huvijuht) ning maakonna tantsu- ja laulupidudest osavõtt; juuni: suvelaager Võhmas (VILTEK), Võrtsjärve mängudel ning laulu- ja tantsupeol osalemine.

Küllli Saat

• Õpilased lähevad rõõmsalt õuesõppetundi.

KÜLLI SAADI foto

UUSNA UUDISED

Emadepäev

8. mail tähistasime Uusna külamajas emadepäeva. Seekord olime koos lastega selgeks õppinud kava lauludest ja episoodilistest vahepealdest elust kodus ja koolis.

Eelnevalt olid lapsed lasteringis valmistanud emadele kingiks salvrätitehnikas kaunistatud küünlad. Etenduse lõppedes süütasime küünlad. Iga laps ütles lühidalt oma emale kõige ilusamad sõnad, puhus küünla ära ja koos lillekimbuga andis oma kingituse emale.

Ürituse lõpetasime ühises kohvi- ja teelauas koos suure arvu külalistega. Aitäh kõigile, kes tulid meie laste toimetamisi vaatama!

Hakkajad noored

Uusna külamaja vastas asuvate siloaukude tagune oli vanu autokumme ja kilesid täis. Tegin grupile noortele ettepaneku kummid ja kiled kokku koguda, et need hiljem ära vedada. Kummid olid jäänud endistest aegadest, kui siloauke täideti, kahjuks kuritarvitasid mõned inimesed seda lohakust ja hakkasid oma autode rehve sinna viima.

Nüüd ongi hakkajate noorte Kristjan Teppe, Hannes Kangro, Sander Kaljula ja Rauno Hollõ algatusel siloaukude ümbrus risust puhtaks tehtud. Kogu kupatus ootab nüüd veel ainult veokit, et kõik ära viia.

Need tublid noormehed on ka varem abikäe ulatanud.

Laadapäev traditsiooniks!

25. mail oli Uusnas ilusa ilma korral välja kuulutatud laadapäev. Sama päeva hommikul oli korraldajate tuju üpris vilets: ilm polnud ilus, kuid ei sadanud ka vihma. Olles hommikul kõik kokku saanud, otsustasime ürituse ilma kiuste korraldada, sest ettevalmistused olid tehtud.

Vihma küll tibutas, aga tänu osauhingu «Leik» vastutulelikkusele saime pannkoogi küpsetamise korraldada vihma eest kaitstult. Ka mitu müügiletti sai üles pandud. Valikus olid kiisupojad, istikud, käsitöö, mesi, manguasjad ning oma kodus kasutamist mitte leidvad riided ja jalanõud. Nii mõnigi asi leidis uue omaniku ja suure kogemuse osaliseks said kõik.

Nagu kohalolijad ütlesid: selline üritus on vajalik kasvõi kokkusaamise eesmärgil. Küpsetasime kaheksa liitrit pannkoogitainast.

Üritus sai teoks Uusna külamaja naisteringi algatusel. Soovime välja jõuda traditsiooni jätkamiseni.

Ulve Kannimäe,
külamaja juhataja

Kalmetu kool uueneb

Kalmetu kool on oodanud uuene- mist pikka aega. Vana ja armas punane koolimaja on väsinud ja ei taha enam hästi oma ülesannetega toime tulla. Kah- juks on ta ehitatud üle saja aasta tagasi puitkarkasshoonena ning kohati on ta seisnud püsti tänu tugevale tahtejõu- le, tapeedile ja juhtmetele. Mõni aasta tagasi vahetati küll karkassi alumised otsad välja ja otsasein tõmmati suurte poltidega keskkoha külge kinni, aga sel- lestki pole suurt kasu.

Päästeamet ei luba enam teisel kor- rusel klasse hoida, sest maja on puidust ja tuleohtlik. Kui väga me ei tahaks säi- litada vana armast koolimaja, millega on seotud endiste õpilaste ja õpetajate kaunid mälestused, pole selle taastami- ne otstarbekas.

Uue maja võimalusest on räägitud mitu aastat. Arutelu on kulgenud tõusu- de ja mõnadega. Vahepeal on riigi hari- duspoliitika liikunud mitmes suunas ja väiksemate maakoolide tulevik on kee- ruline, sõltudes riigi olulistest otsustest.

Kalmetu on olnud maakonna kõige suu- rem põhikool ja jääb suuremate hulka ilmselt edaspidigi. See annab kindlust, et meie kool säilib ja saab areneda.

Vald on võtnud vastu otsuse reno- veerida Kalmetu kool ja teha punase koolimaja asemele uus hoone juurde- ehitusena. Projekteerimine jõudis mai- kuus lõpule ja kohe kuulutati välja ka riigihange ehitaja leidmiseks. Ehitamine võib alata juulis ja kesta päris pikalt.

Uus õppeaasta kujuneb seetõttu väga keeruliseks ja on suured probleemid, kuidas kõik tunnid ruumikitsikuses antud saab. Ilmselt peame kasutama mitmeid võimalusi, abi on lubanud Tänassilma raamatukogu ja rahvamaja. Kindlasti tuleb osa tunde pidada õpeta- jate toas ja võibolla ka koridoris. Usun, et selle ajutise segaduse korvab kuhjaga edaspidine tänapäevases õppekeskonn- nas õppimise ja töötamise võimalus.

Loodan kõigi osapoolte mõistvat suht- tumist.

Andres Savi

Lühidalt Viiratsi valla valitsemisest

7. mail 1992 kinnitati Viiratsi valla oma- valitsuslik staatus. Seega juba seitseteist aastat on toiminud Viiratsi vald. Koha- likud valimised on olnud aastatel 1993, 1996, 1999, 2002 ja 2005.

Oktoobris valitakse uus volikogu ja seetõttu on mõttekas heita pilk möödu- nud valitsemisperioodidele. Kes on siis juhtinud ja korraldanud valla elu?

Aastatel 1993–1996 ja 1996–1999 oli volikogus 21 ning edaspidi 17 liiget.

Volikogu esimehed: Kalju Vellearu 7. 05. 1992 – 1. 11. 1993, Juhan Kütt 1. 11. 1993 – 10. 03. 1994, Jüri Vollmann 10. 03. 1994 – 29. 10. 1996, Enn Paap 29. 10. 1996 – 26. 10. 1999, Leemet Lõo alates 26. 10. 1999; volikogu aseesimehed Enn Paap, Indrek Jõgisoo, Kalju Mirka ja Mati Leemet.

Vallavanemad: Kalju Vellearu 7. 05. 1992 – 1. 11. 1993, Peeter Arro 1. 11. 1993 – 26. 10. 1999, Peeter Ergma 26. 10. 1999 – 19. 11. 2001, Väino Luik alates 27. 12. 2001; abivallavanemad: Mart Vaiksaar, Indrek Liiva ja Sulev Kannimäe.

1993. aastal elas vallas 2467 hääleõigus- likku kodanikku, neist käis hääletamas 941 isikut, see on 38,1 protsenti; 1996. aastal oli hääletusõiguslikke 2729 ja hää- letamas käis 1411 isikut – 51,6 protsenti; 1999. aastal oli 2917 hääletamisõigusliku ja hääletas 1564 isikut – 53,6 protsenti; 2002. aastal oli 2840 hääletamisõiguslikku, kellest hääletas 649 isikut – 58,1 protsenti; 2005. aastal oli 2935 hääletamisõiguslikku ja hääletas 1421 isikut – 48,4 protsenti.

Parimad valimistulemused: 1993. aastal Kalev Kask, valimisliit "Sõltumatud", 70 häält; 1996. aastal Peeter Arro, vali- misliit "Koostöö", 125 häält; 1999. aastal Peeter Ergma, valimisliit "Koduvald", 90 häält; 2002. aastal Sulev Kannimäe, Eestimaa Rahvaliid, 115 häält; 2005. aastal Sulev Kannimäe, Eestimaa Rahvaliid, 112 häält.

Roland Tulik

SAKALA SUVEMÄNGUD – NÄDAL TÄIS KULTUURI JA SPORTI

23.—30. maini toimusid Viljandis IX Sakala suvemängud.

Mängude avapäeva tugevast vihma- sajast hoolimata oli osalejate tuju ülev. Kurnimängijad alustasid kohe hommi- kul. Järgmisena olid kavas avapidustu- sed, millest võttis vihma tõttu osa vähe inimesi. Õnneks oli tantsupäev planeer- ritud spordihoonesse.

Meie vallast olid väljas Viiratsi Alg- kooli 1. ja 2. ning 3. ja 4. klassi tantsu- rühm ning vanemad tantsijad osalesid ansambli «Viljandi» koosseisus. Tantsu- päev oli täis lusti ja säravaid silmi.

Tantsude järel asusid võistlustulle köievedajad. Tahtmine võita oli kõigil suur, tõestuseks meeste verised põlved ja marraskil ülakeha.

Teisel päeval oli ilm tõeliselt suvine. Esimesena läksid võistlustulle jahilasku- rid Holstre-Nõmmel. Samal ajal alusta- sid võistlust kabetajad, vabamaadlajad ja

lauatennisistid. Raske on võistlusi kom- menteerida, kui ei saa igal pool kohal olla. Turniiri alustasid ka maletajad. Viis ala ühel päeval — see on juba midagi

Kolmas päev. Oli tööpäev ning seetõ- tu alustati võistlusi õhtupoolikul. Korv- pallureid meilt väljas polnud. Sellest on tuline kahju, sest sinna sai maetud ka meie üldarvestuse kolmas koht. Seevas- tu võis rahulikult jälgida petanki. See te- kitas paljudes huvi.

Neljas päev oli pühendatud korvpa- lille, mis tähendas meile vaba päeva. Sel päeval toimus ka spordikooli lõpuaktus.

Viendal päeval oli ilm külm ja vihma- ne. Alustasid kergejõustiklased, samal ajal algas meeste ja naiste võrkpallitur- niir ning tund aega hiljem koroonatur- niir.

Viienda päevas hommikul alustasid noored jalgpallipoisid, vahetult pärast mängude lõppu algas jalgratta maasti-

kusõit, millega paralleelselt jätkus võrk- palliturniir. Kuuendal päeval jalgpalli- poiste võistlused jätkusid.

Seitsmendal ja ühtlasi viiendal päeval alustasid meie mälumängurid. Kella kol- mest päeval kogunesid meie valla esi- ndajad ja lauljad (algkooli mudilaskoor, Kalmetu mudilas-, laste- ja vilistlaskoor) Raekoja parki, et astuda rongkäiku lauluväljakule. Meie lauljad olid tublid.

Pikk nädal täis sporti ja kultuuri oli läbi. On mõtteainet järgmisteks män- gudeks. Sakala mängude IV koht an- nab meie valla sportlastele motivatsioo- ni. Täna südamest kõiki sportlasi, kes leidsid aega hoida meie valla au kõrgel. Osalesime ju viieteiskümnel alal kuue- teistkümnelt.

Kurn: Heino Leevit ja Taavi Sadam 7. koht; köievedu: Andrus Jõemaa, Vahur Värav, Argo Mikk, Heiko Juhkamsoo, (Järg 8. lk.)

● Päikseline kevadpidu

ANNE KIVIRANNA foto

Kevad Vana-Võidu lasteaia

Vana-võidu lasteaia kevadhooaeg möödus toimekalt nagu alati. Võtsime vastu külalisi Viljandi kodutute loomade varjupaigast ja sõpru Norrast. Lapsevanem Kairi Salumäe tõi lasteaeda elusad lihavõttejätkud ja Ülle Kramer lastele vaatamiseks tibupoegi.

Heino Seljamaa kohviteatri etendusi "Mängult ja päriselt" ja "Lotte" oli oma majas väga meeldiv vaadata ning Ervin Lillepea "Karlssooni koolitundki" oli mõnus vaheldus. Nukuteatris käidi "Nõia-neitsit" vaatamas.

Märtsi alguses oli meil kübaranädal, kus valmistasime fantaasiarikkaid peakatteid. Nädal lõppes kübaranäituse ning õpetajate ja laste ühislavastusega kübaramoori murest: ta vajas kübarate tegemiseks kauneid värve, mille paharett oli ära peitnud. Lugu lõppes siiski õnnelikult: oma värve laenasid lepatriinu, taevas, muru, päike ja sinilill.

Volbripäeval riietuti päevakohaselt väikesteks ja suurteks nõidadeks, katsetati uut sõiduvahendit kalavõrku, mille augud segasid õhikutõusmist. Ja nii jõuti järeldusele, et targem on kasutada sadu aastaid proovitud nõiasõidukit luuda.

Emadepäevaks kõlas kontsert emadele, mis lõppes kokatädi kuulsa purukooigi ning Geily ja Geidy ema imemaitsva kohupiimakooigi mekkimisega.

Sportlikest üritustest olid osavõturohked liikumisenädala matk Kivistiku metsa, kus olid märgitud seitse kontroll-

punkti. Veel osalesime Viiratsi valla haridusasutuste liikumispeol, kus esitasime tädi Krista ja Varje seatud kassitantsu, mida ilmestasid tädi Galku ja Renate osavalt grimeeritud kassinäod.

Kevadpeoks oli tellitud võrratu päiksepaisteline ilm, mis aitas kaasa muusikalisele lavastusele meie lasteaia õitevahus õunapuude all. Vaatajate ette ilmusid lepatriinuks kostümeeritud tädi Marju ja rohutirts Karl Eduard, kes kutsusid meid osa saama liblikate, mesilaste, jaaniusside, sajalgsete ja ämblike elust.

Pidu lõppes piknikuga. Siinkohal suur tänu kõikidele lastevanematele, tänu kelle valmistatud hõrgutistele sai pidulaud tõelise peo vääriline. Õpetajatele töid pisarad silma meie laste emade-isade soojad tänusõnad ja kaunid kevadõied.

1. juunil tähistasime sportlikult lastekaitsepäeva. Selle korraldamisel andis oma abistava käe Anne Freimuth. Võistlesime kaugushüppes, palliviskes, jooksus, täpsusvisetes ja isegi võilillekorjamise võistluses, mis päädis ühise võililledest päikese ladumisega. Oma tubliduse eest said lapsed diplomi, kus olid kirjas nende saavutatud meetrid ja sekundid.

Soovime kõigile oma väikestele sõpradele ja lastevanematele päikserohket suve.

Eha Pihlak,
juhataja

KOLME TAMME JOOKSULE!

19. Kolme Tamme jooks toimub laupäeval, 8. augustil kell 12 Viiratsis. Põhidistants on 10, laste jooks vastavalt vanusele 500 meetrit või 1,2 kilomeetrit.

Kodulehe kaudu saab end kirja panna vasakul asuvas vormis, kohapeal aga võistluspäeval kella 10–11.30. Põhidistantsi jooksjate osavõtumaks on 30 krooni, pensionäridel ja lastel tasuta.

Start lastejooksudele antakse vahe-

tult pärast põhidistantsi lähetamist. Vanusegrupid: 17–18-aastased neid, 19–34-aastased naised, 35–44-aastased naisveteranid, 45–54-aastased naisveteranid, 17–18-aastased noormehed, 19–39-aastased mehed, 40–49-aastased meesveteranid, 50–59-aastased meesveteranid, 60-aastased ja vanemad meesveteranid; lapsed vanuses 3–4, 5–6, 7–8, 9–12 ja 13–16 aastat.

Veiko Jüris

Juulikuu sünnipäevalapsed

4. Eda Kambek	Mäeltküla	74
6. Uliana Fedorova	Mäeltküla	83
8. Meeta Gröön	Uusna	82
8. Maret Jäger	Valma	71
9. Ants Karell	Mähma	73
11. Aime Soosaar	Surva	85
12. Helgi Pitkart	Verilaske	71
13. Hedvi Annemägi	Vana-Võidu	80
13. Erich Keldo	Viiratsi	76
13. Juhan Koger	Saareküla	74
14. Olga Korvina	Viiratsi	75
14. Leili Jõhve	Viiratsi	65
15. Velda-Miralda		
	Kalling	Vana-Võidu 83
16. Helvi Nõmme	Tänassilma	77
17. Ida Linder	Vana-Võidu	84
18. Ivan Bernatski	Viiratsi	77
18. Anne-Maria		
	Sammul	Ridaküla 65
19. Heino Vösu	Tusti	84
19. Jüri Karelson	Viiratsi	73
20. Endla Ibhikus	Viiratsi	71
20. Aime-Mari Paap	Viiratsi	71
22. Rein Ots	Viiratsi	74
25. Niina Pihlak	Loime	65
27. Olga Tuvikene	Uusna	65
29. Aleksander Visla	Verilaske	74
30. Juuli Pikk	Ruudiküla	94

Augustikuus

1. Schenny Leiaru	Valma	80
4. Linda-Mare Vaigur	Vana-Võidu	96
5. Leida Peltser	Viiratsi	76
6. Endel Priks	Viiratsi	76
7. Herta Lustševskaja	Jöeküla	72
7. Ellen Kiis	Vasara	65
8. Võlli Pille	Uusna	76
9. Johannes Pihl	Viiratsi	90
9. Venda Lond	Viiratsi	84
9. Linda Kell	Valma	75
9. Antonina Moora	Viiratsi	71
9. Sirje Lokko	Viiratsi	65
10. Vladimir Kalling	Vana-Võidu	88
10. Virve Merila	Mäeltküla	78
11. Richard Kalev	Vana-Võidu	87
12. Olev Rütüti	Viiratsi	73
13. Anna Lipitskaja	Viiratsi	89
13. Linda Tamm	Viiratsi	74
16. Vassilissa		
	Bobulinskaja	Viiratsi 79
16. Tonja Staravoitova	Viiratsi	76
17. Selma Lapp	Surva	89
18. Helju Palutaja	Vanavälja	86
18. Mari Vares	Verilaske	82
18. Vladimir Trippel	Jöeküla	79
18. Selma Kukk	Vanavälja	71
19. Natalia Loseva	Mäeltküla	91
19. Jaan Kütt	Tänassilma	78
19. Lilia Leemet	Uusna	78
19. Aino-Helene		
	Bamberg	Tänassilma 75
20. Heino Stern	Vardja	78
21. Hilja Külmallik	Viiratsi	81
22. Ille Ervald	Uusna	65
23. Aalto Luide	Vana-Võidu	65
24. Milli Kesa	Uusna küla	70
25. Maria Väisene	Viiratsi	73
28. Vello Pihu	Valma	72
29. Juno Tool	Vana-Võidu	84
29. Linda Lohu	Viiratsi	79

Suvised soovitusel jalgratturitele, mopeedijuhtidele ja nende vanematele

Kevade edenedes on meie teedel ja tänavatel järjest rohkem jalgrattureid ning mopeedijuhte. Üha enam on nende seas noori liiklejaid, kellel puudub liiklemise kogemus ja seepärast võib nende teadmatusest või hoolimatusest tulev käitumine tuua kaasa raskeid tagajärgi. Et nendega juhtunud liiklusõnnetustes kannatavad nemad ise, siis pöörab politsei nende liiklusõnnetuste ennetamisele erilist tähelepanu.

Lapsevanemad peaksid enne jalgratta või mopeedi ostmist veenduma, kas ja kus tema lapsel on üldse õigust nendega liigelda. Sageli piirduakse hoiatusega, et koduhoovist välja sõita ei tohi. Kuid lastele jääb koduõue õige pea kitsaks. Teiseks peaksid vanemad veenduma, et nende õigesse vanusesse jõudnud laps enne jalgratta või mopeediga tänavale minekut on omandanud liikluseeskirja nõuded. Jalgrattur ja mopeedijuht on liikluses alati nõrgem pool ning liiga noort ja liikluskogemuset last ei tohi teele lubada.

Tuletan meelde, et mopeedijuht peab olema vähemalt 14-aastane ning 14–15-aastaselt mopeedijuht peab olema juhuluba, millise väljastab Autoregistrikeskus. Nii juht kui kaassõitja peavad kandma kaitsekiivrit, mis on rihmadega korralikult kinnitatud. Mopeediga ei tohi sõita kõnniteel ning teel, kus tohivad liikuda jalgratturid ja jalakäijad koos. Küll on aga lubatud mopeediga sõita ainult jalgrattateel, kuid selliseid teid meil peaaegu pole.

Mõnikord premeerivad vanemad mopeediga ka last, kes pole veel 14 aastast vana. Ent see preemia ahvatleb last sõitma ka seal, kus ta oma vanuse tõttu sõita ei tohiks. Vale käitumine võib lõppeda traagiliselt.

16-aastased ja vanemad mopeedijuhid võivad sõita ilma juhiloata, kuid ka nemad peavad täitma liikluseeskirja nõudeid.

Kuni 10-aastane jalgrattur võib liikuda kõnniteel või õuealal. 10–15-aastane jalgrattur peab sõitma jalgrattateel, selle puudumisel sõiduteel selle parema ääre lähedal või teepeenral ning kandma kaasohutu sõidu võtete tundmist tõendavat tunnistust. Ohutu sõidu üks tagatis on ka jalgratturil kaitsekiiver. Kõige eeldus on, et jalgrattur tunneb liikluseeskirja ning tegutseb selle nõuete järgi.

Oluline on jalgratta ja mopeedi tehniline korrasolek. Jalgrattal peavad mõlemad pidurid ja signaalkell olema korras ning vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane helkur. Pimedal ajal peab jalgrattal ees põlema valge ja taga punane tuli või olema punane helkur.

Politsei on oma igapäevatoos näinud ka trikijalgrattaid, mis ei vasta jalgrattale kehtestatud nõuetele. Nendega sõiduteel liigelda ei tohi ja et enamik trikita-juhid on üle kümne aasta vanad, siis ei tohi nendega sõita ka kõnniteel. Neil tuleb ratas trikitamiskohta lükata käekõrval, seda aga paraku teha ei taheta.

Mopeedi all mõistab liikluseeskiri kahe- või kolmerattalist sõidukit, mille mootori töömaht ei ületa 50 kuupsentimeetrit ja tehase soovitatud kiirus ei ületa 45 km/h. Eriti ohtlikud on üleforsseeritud mopeedid. Üle 45 km/h kihutav mopeed ei ole enam mopeed ning politsei käsitleb seda registreerimata mootorrattana ning ka sõitja suhtes kasutatavad sanktsioonid lähtuvad sellest tõsiasiast.

Mopeed peab olema tehniliselt korras ja tal peavad põlema kõik tehase paigaldatud tuled.

Paljud jalgratturid ja mopeedijuhid arvavad, et nad võivad sõita alkoholi-joobes. Selliste tabamisel karistab politsei karmilt (trahv kuni 6000 krooni).

Juhan Aasna,
politseiikonstaabel

SAKALA SUVEMÄNGUD...

(6. lk. järg)

Vello Mees ja Janar Kukku; petank: Varje Reede, Endel Põru ja Heinar Mirka 6. koht; jahilaskmine: Taavi Sadam, Jürmo Siimenson, Mart Tasane, Ilmar Animägi ja Heino Sadam 3. koht; jalgratas: Veiko Jüris, Raul Kadajane ja Mari Liis Tigasing 8. koht; koroona: Tiia Paistu, Robert Uglin ja Harri Holsting 5. koht; kabe: Vello Luht, Kalle Piir ja Endel Silm 3. koht; male: Vello Luht, Kalle Piir ja Endel Silm 5. koht; vabamaadlus: Rauno Tamm, Mikk Pendonen, Rain Liivoja, Jüri Kallaste, Villem Jamnes, Ringo Saar, Hannes Randmer, Kunnar Bergman, Tõnis Mägi, Janar Bergman ja Hanno Randma 4. koht; naiste võrkpall: Varje Reede, Karin Kalm, Gerli Pukk, Liivika Lapp, Evelin Maalmeister, Anneli Täresaar ja Heidi Reial 6. koht; meeste võrkpall: Rivo Arula, Taavi Sadam, Andreas Aun, Jaagup Pihu, Martin Kalda, Tormis Otsma ja Henry Aun 6. koht; jalgpall: Venno Austrin, Jõrgen Kärmas, Jan Pöder, Mick Paja, Karlis Jänes, Raian Joala, Erik Tõnisalu ja Steven

Kristjan Tsoba 3. koht; mälumäng: Väino Luik, Andres Savi, Sirje Pöder, Einar Kaigas ja Veiko Jüris 9. koht; lauatenis: Ants Hendrikson, Kätlin Lohu ja R. Männasoo 6. koht; kergejõustik: Lia Jamnes, Villu Kangro, Einar Kaigas ja Teet Kivirand 11. koht.

Anne Freimuth

Sündisid

21. mail **RENATE REBANE**
22. mail **AN MARI ROHTLA**
27. mail **MARKUS VÄRONEN**

MÄLESTAME

Salme PARVE Vana-Võidust
Evald TALU Uusnast
Kalju VOITKA Mäeltkülast
Robert ALEP Viiratsist
Aleksander ZOLOTUHHIN Uusnast

Korstnad kohe puhtaks!

Korstnast tõusvad leegid on otsene märk hooletusest, sest puhastamata korstnalõõrides süttivad sinna kogunenud tahm ja pigi. Katkine ahi või pliit on otsene tuleohu allikas. Lõuna-Eesti päästjad sõitsid möödunud kütteperioodil 38 korda kustutama tahmapõlenguid. Katkisest kütteseadmest põhjustatud tulekahjus hukkus üks mees ja samal põhjusel süttinud põlengutes sai kannatada mitu kodu. Otepää golfklubi hiljutine suurte kahjudega tulekahju sai samuti alguse puhastamata korstnast.

Kütteaaja lõpul lükkavad paljud hoonemanikud kütteseadmete hoolduse sügisesse. Asjatundlike korstnapühkijate käed on aga sügisei tööd täis ning korsten võib jääda kauaks pühkimata. Korstnapühkijad soovivad korstnaid puhastada vahetult pärast kütteaaja lõppu, siis ei ole pigi jõudnud kõvaks kuivada.

Korstnast tuleb puhastada vähemalt kord aastas enne kütteaaja algust ja aasta läbi kasutuses olevaid kütteseadmed tuleb puhastada kaks korda aastas. Eramaja omanik võib oma maja korstna ja kütteseadmed ise puhastada, mitmepeerealamute omanikud peavad kutsuma korstnapühkija. Kutseline korstnapühkija tagab töö hea kvaliteedi ja annab puhastamise kohta akti.

Päästeteenistus juhib tähelepanu, et olenevalt küttematerjalist või kütteseadme eripärast võib tarvilik olla sagedasem hooldus.

Ahi ja korsten peavad olema pragu- deta ja tahmaluugid tihedalt suletud. Tänapäevase korstnapühkija varustuse kuulub ka spetsiaalne kaamera, mille abil ta pisimadki probleemid lõõride kaudu üles leiab. Kütteseadmete olukorda oskab hinnata ka professionaalne pottsepp.

Kütteseadmete ohutusest saab rohkem teavet päästeteenistuse kodulehelt www.rescue.ee/1667. Päästeala infotelefonilt 1524 saab infot korstnapühkijate ja pottsepa teenuse kohta. Samuti leiab piirkonna korstnapühkijate kontakte Eesti Korstnapühkijate Koja kodulehelt www.korsten.ee.

Marek Kiik

Lõuna-Eesti Päästkeskusest

Taaskasutuskeskus asub Viiratsis uues kohas – vanas kaubanduskeskuses. Lah- tiolekuajad: E, T, K, R 9–15, N 12–18.

OÜ «Kirbu-Kaarel» Tõrvas võtab töö- le tootesitelejaid eri piirkondadesse. Info 5555 2800, 557 5510.

«Landcapital» OÜ ostab metsakin- nistuid ja kasvavat metsa üle Eesti. Tel. 515 6858.

Piirdeaedade ehitus ja paigaldus, 5567 9536, fences@aiaipaigaldus.ee

Massaaž ettetellimisel tel. 5568 5129. Kokkuleppel kodukülastus.

“Kuukirja” annab välja Viiratsi Vallavalitsus, ilmub 20. kuupäeva paiku. Toimetaja Maret Lina (tel. 521 3811). Kirjad saata Viiratsi postkontorisse 70101; e-post: viiratsi@viiratsi.ee. Kodulehekül: <http://www.viiratsi.ee>. Trükiarv 1400.